

ÅRSREDOVISNING FÖR JUSTITIEKANSLERN 2007

Stockholm den 21 februari 2008

Göran Lambertz

Dnr 1392-08-12

INNEHÅLL (sid. 1 – 41)

RESULTATREDOVISNING	sid
Verksamhetsöversikt	3
1 Tillsyn	5
2 Tryck- och yttrandefrihet inklusive rättegångar	7
3 Skadestånd inklusive rättegångar	10
4 Övriga rättegångar	15
5 Integritet	16
6 Rättshjälp	17
7 Övriga ärendeslag	18
8 Kompetensförsörjning m.m.	20
9 Kommentarer	22
Tabellbilaga	28
FINANSIELLA DOKUMENT	31
1 RESULTATRÄKNING	32
2 BALANSRÄKNING	33
3 ANSLAGSREDOVISNING	34
4 TILLÄGGSUPPLYSNINGAR OCH NOTER	35
5 SAMMANSTÄLLNING ÖVER VÄSENTLIGA UPPGIFTER	41

Sändlista (ett pappersexemplar samt ett ex i pdf-format)

Justitiedepartementet	registrator@justice.ministry.se
Finansdepartementet	registrator@finance.ministry.se
Arbetsgivarverket	agv@arbetsgivarverket.se
Ekonomistyrningsverket	arsredovisning@esv.se
Riksdagens utredningstjänst	petita@riksdagen.se
Riksrevisionen	arsredovisning@riksrevisionen.se
Statskontoret	registrator@statskontoret.se

RESULTATREDOVISNING

VERKSAMHETSÖVERSIKT

ALLMÄNT

Justitiekanslerns främsta uppgifter är att utöva tillsyn över den offentliga förvaltningen för regeringens räkning, att vara åklagare i mål om tryckfrihets- och yttrandefrihetsbrott, att svara för statens skadereglering, att bevaka statens rätt i rättegångar och att ge juridiska råd åt regeringen.

Vid sidan av dessa huvuduppgifter ska Justitiekanslern värna den enskildes privatliv i olika sammanhang, utöva tillsyn över rättshjälpen, övervaka Advokatsamfundets disciplinverksamhet och i särskilda fall utöva statens arbetsgivarfunktion. Härtill kommer att Justitiekanslern bedriver viss informations- och utbildningsverksamhet och ett mötesutbyte med motsvarande myndigheter i andra länder.

Som mål för verksamheten under året har följande gällt. Justitiekanslern ska värna rättssäkerheten och bidra till en fortsatt hög kvalitet inom den offentliga verksamheten samt medverka till ett starkt förtroende för advokatväsendet. Justitiekanslern ska vidare värna tryck- och yttrandefriheten utan att ge avkall på motstående intressen, såsom intresset av att bekämpa tryck- och yttrandefrihetsbrott, samt medverka till att rättstillämpningen och lagföringen på tryck- och yttrandefrihetsrättens område blir effektiv och rättssäker. När det gäller skadestånd ska Justitiekanslern se till att den enskilde kommer till sin rätt utan att det allmännas intresse sätts åt sidan. Vidare ska Justitiekanslern med beaktande av den enskildes rätt ta till vara statens intresse i rättsliga angelägenheter. Slutligen ska Justitiekanslern värna den enskildes integritet utan att ge avkall på motstående intressen, såsom intresset av att bekämpa brott, samt medverka till att rättstillämpningen inom de berörda områdena blir effektiv och rättssäker.

Ett mål har vidare varit att antalet balanserade ärenden ska, med bibehållen kvalitet i ärendebehandlingen, minskas jämfört med år 2006. Vidare bör ärenden som avser klagomål eller anspråk från enskilda och som inte förs till rättegång vara avslutade inom två år från det att ärendet kom in till Justitiekanslern.

I det följande kommer Justitiekanslerns olika arbetsuppgifter att redovisas under rubrikerna Tillsyn, Tryck- och yttrandefrihet inklusive rättegångar, Skadestånd inklusive rättegångar, Övriga rättegångar, Integritet, Rättshjälp och Övriga ärendeslag. Därefter redovisas myndighetens kompetensförsörjningsplan. Avslutningsvis kommenteras verksamhetens resultat och graden av måluppfyllelse. Därvid görs också en sammanfattande bedömning beträffande resultat och mål.

PRESTATIONER

	2005	2006	2007
Inkomna ärenden	7 109 (varav rättshjälp 1 999)	8 371 (varav rättshjälp 2 420)	8 722 (varav rättshjälp 2 200)
Ingående balans	858	1 269	1 436
Summa	7 967	9 640	10 158
Avgjorda	6 690 (varav rättshjälp 1 877)	8 191 (varav rättshjälp 2 440)	8 419 (varav rättshjälp 2 239)
Utgående balans	1 277 (1 269)	1 449 (1 436)	1 739

- I årsredovisningen för 2004 har angetts att 861 ärenden balanserats till 2005. Under 2005 har framkommit att tre av dessa ärenden rätteligen skulle ha antecknats som avslutade år 2004. Antal ärenden i balans från 2004 till 2005 ska därför vara 858.
- I årsredovisningen för 2005 har angetts att 1 277 ärenden balanserats till 2006. Under 2006 har framkommit att åtta av dessa ärenden rätteligen skulle ha antecknats som avslutade år 2005. Antal ärenden i balans från 2005 till 2006 ska därför vara 1 269.
- I årsredovisningen för 2006 har angetts att 1 449 ärenden balanserats till 2007. Under 2007 har framkommit att 13 av dessa ärenden rätteligen skulle ha antecknats som avslutade år 2006. Antalet ärenden i balans från 2006 till 2007 ska därför vara 1 436.

Antalet inkomna, avgjorda och balanserade ärenden för år 2007 redovisas i **tabell 1** i tabellbilagan. Av **tabell 2** framgår under vilka år de ärenden som balanserats till år 2008 har kommit in.

En granskning av ärendeutvecklingen visar att antalet inkomna ärenden har ökat med 351 från 8 371 år 2006 till 8 722 år 2007 (4,2 %). Antalet avgjorda ärenden har ökat från 8 190 år 2006 till 8 419 år 2007 eller med 228 ärenden (2,8 %). Om man bortser från rättshjälpsärendena har antalet inkomna ärenden ökat med 571 från 5 951 år 2006 till 6 522 år 2007 (9,6 %) medan antalet avgjorda ärenden har ökat med 429 från 5 751 år 2006 till 6 180 år 2007 (7,4 %). Antalet ärenden i balans den 1 januari 2007 var 1 436 (se not under tabellen ovan). Per den 1 januari 2008 var antalet 1 739, en ökning med 303.

Även under detta budgetår har Justitiekanslern sökt prioritera avgörandet av äldre ärenden. Antalet ärenden i balans vid årsskiftet 2007/2008 som inkommit före den 1 januari 2007 och alltså var äldre än ett år var 406. Av dessa var 322 skadeståndsärenden (varav 28 rättegångar). Fem skadeståndsärenden som kommit in under år 2005 och således var äldre än två år fanns kvar vid utgången av år 2007.

Ärendenas omloppstid, räknad från den dag då ett ärende registreras i diariet till den dag då ärendet avslutas, framgår av **tabell 3** i tabellbilagan.

1 TILLSYN

1.1 ALLMÄNNA UPPGIFTER

Ärenden i balans från 2006	124 (2005 – 81)
Inkomna ärenden 2007	1 899 (2006 – 1 789)
Antal ärenden att handlägga 2007	2 023 (2006 – 1 870)
Avgjorda ärenden 2007	1 858 (2006 – 1 747)
Balans till 2008	165

Av samtliga ärenden som har kommit in under året har tillsynsärendena utgjort ca 21,7 procent.

Av de 1 858 tillsynsärenden som avgjordes under året har 1 614 anhängiggjorts genom anmälan från enskilda, från myndigheter eller genom Justitiekanslerns eget initiativ. De benämns vanliga tillsynsärenden. Övriga 244 ärenden avsåg ärendeförteckningar från myndigheter enligt 30 § verksförordningen (201), protokoll från personalansvarsnämnder (37) och inspektioner (6). Dessa benämns övriga tillsynsärenden. Av de 1 614 vanliga tillsynsärendena föranledde 22 ärenden kritik i någon form, medan granskning skedde i ytterligare 71 ärenden utan att någon kritik framfördes. Således uttalades kritik i ca 1,4 procent av dessa ärenden. Av återstoden lades 1 362 ärenden till handlingarna med brev medan 159 ärenden inte föranledde någon åtgärd alls. Ärendeförteckningarna föranledde påpekanden beträffande elva myndigheter och sju länsstyrelser. Beträffande en myndighet och en länsstyrelse resulterade granskningen av ärendeförteckningarna i viss kritik i samband med inspektioner av verksamheterna. Granskningen av protokollet från personalansvarsnämnder medförde inga åtgärder från Justitiekanslerns sida.

1.2 TILLSYNSPROJEKT

Den 2 maj 2007 beslutade Justitiekanslern att inleda en granskning av vakters och polisers agerande i samband med ingripanden vid krogar. Avsikten med granskningen var att övergripande studera hur särskilt rättssäkerhetsaspekterna värnas i samband med ingripanden mot kroggäster och därvid bl.a. hur Polisens tillsyn över ordningsvakter fungerar. Vissa andra problem som kan förekomma i krogbranschen, såsom diskriminering i krogköerna, användande av svart arbetskraft och skattebrottslighet, föll utanför ramen för granskningen.

Projektet avslutades med ett beslut den 19 december 2007 där Justitiekanslern konstaterade bl.a. att polismyndigheterna synes utöva sin tillsyn över ordningsvakterna på ett i allt väsentligt bra sätt, att det tycks förekomma att vissa ordningsvakter i inte obetydlig omfattning talar helt eller delvis osanning när de hörs i mål rörande krogvåld samt att det finns en tydlig risk för att det uppstår lojaliteter mellan krögarna och vakterna som inverkar negativt på vakternas förmåga att upprätthålla ordningen på ett korrekt sätt.

Mot bakgrund av vad som hade kommit fram i ärendet föreslog Justitiekanslern att regeringen ska låta utreda frågan om ändringar bör göras i det regelverk som styr ordningsvakternas arbete och att en sådan utredning även ska behandla frågan om det finns skäl att införa nya bestämmelser för hanteringen av brottsanmälningar mot ordningsvakter. Justitiekanslern påpekade också att det i detta sammanhang kan finnas anledning att göra en översyn av om det är behövligt och möjligt att reglera de s.k. entrévärdarnas verksamhet.

Slutligen rekommenderade Justitiekanslern att Rikspolisstyrelsen, polismyndigheterna, Åklagarmyndigheten och Domstolsverket ska överväga vilka åtgärder som kan behöva vidtas för att man i möjligaste mån ska komma till rätta med de rättssäkerhetsproblem som tycks förekomma i samband med ingripanden av krogvakter.

1.3 FÖRUNDESRÖKNINGAR OCH RÄTTEGÅNGAR

Under året har inga förundersökningar inletts eller lagts ned i tillsynsärenden.

1.4 INSPEKTIONSVERKSAMHET

Justitiekanslern företog som ett led i tillsynsverksamheten en inspektionsresa till Härnösand och Sundsvall den 21 – 22 maj 2007. Inspektionerna ägde rum hos Länsstyrelsen i Västernorrlands län, Åklagarkammaren i Sundsvall, Länsrätten i Västernorrlands län, Specialpedagogiska institutet och Överklagandenämnden för studiestöd. Justitiekanslern uttalade kritik mot Åklagarmyndigheten för långsam handläggning, som till stor del torde ha berott på en tidigare kraftig underbemanning. Justitiekanslern uttalade också kritik mot några av de andra inspekterade myndigheterna i vissa frågor. Det allmänna intrycket av inspektionerna var emellertid att verksamheterna hos den aktuella länsrätten och myndigheterna i allt väsentligt fungerade väl.

Justitiekanslern inspekterade under året även Svenska institutet med anledning av att institutets ärendeförteckningar under flera år hade påvisat brister. Inspektionen resulterade i kritik mot institutet vad gällde ärendehantering, diarieföring och intern kontroll. Justitiekanslern kunde dock också notera att myndigheten omedelbart efter inspektionen vidtog åtgärder för att komma till rätta med problemen.

Inspektionsverksamheten bedöms vara angelägen. Den ger i regel en god bild av myndigheternas verksamhet och eventuella brister. Ofta kan Justitiekanslern göra påpekanden av förhållandevis stor betydelse för den framtida verksamheten.

1.5 ÄRENDEFÖRTECKNINGAR

Under året har granskningen slutförts beträffande ärendeförteckningar från 21 länsstyrelser och 176 andra myndigheter.

1.6 ADVOKATÄRENDE

Justitiekanslerns uppgifter och befogenheter vad gäller tillsynen över advokatväsendet regleras i 8 kap. rättegångsbalken och i stadgarna för Sveriges advokatsamfund. Syftet med Justitiekanslerns verksamhet är främst att bidra till ett gott förtroende för advokatväsendet. Det sker genom en relativt ingående bevakning av advokatsamfundets disciplinverksamhet.

Justitiekanslern har på sedvanligt sätt under året fått in och granskat beslut och i förekommande fall akter och andra handlingar från styrelsen, prövningsavdelningarna och disciplinnämnden i sådana ärenden där någon åtgärd mot en ledamot av samfundet har ifrågasatts. Några klagomål har också anhängiggjorts direkt hos Justitiekanslern av enskilda.

Justitiekanslern har inte under året påkallat någon åtgärd mot en advokat. Samfundet sköter i allt väsentligt disciplinverksamheten på ett sådant sätt att det inte finns anledning för Justitiekanslern att ingripa. Justitiekanslerns granskningsuppgift som företrädare för det allmänna bedöms dock fylla en viktig funktion som garanti för en hög kvalitet och för att även i övrigt säkra allmänhetens förtroende för verksamheten. Enligt Justitiekanslerns uppfattning saknas det skäl för en ändring av nuvarande ordning.

2 TRYCK- OCH YTTRANDEFRIHET

2.1 ALLMÄNNA UPPGIFTER

Ärenden i balans från 2006	40 (2005 – 45)
Inkomna ärenden 2007	489 (2006 – 471)
Antal ärenden att handlägga 2007	529 (2006 – 516)
Avgjorda ärenden 2007	486 (2006 – 475)
Balans till 2008	43 (varav 1 rättegång)
Inledda förundersökningar	13 (2006 – 17)
Åtal väckta under 2007	1 (2006 – 3)

Av samtliga ärenden som kommit in under året har tryck- och yttrandefrihetsärendena utgjort ca 5,6 procent.

Antalet inkomna ärenden på det tryck- och yttrandefrihetsrättsliga området (489) har ökat något under år 2007 jämfört med år 2006 (då antalet ärenden var 471). I likhet med tidigare år har även under år 2007 en stor del av anmälningarna avsett publiceringar som har fallit utanför det grundlagsskyddade området. Många ärenden rör nämligen publiceringar på Internet där webbplatsen inte omfattas av den s.k. databasregeln i 1 kap. 9 § yttrandefrihetsgrundlagen.

I de fall där Justitiekanslern har vidtagit någon åtgärd har det, som tidigare år, oftast rört sig om anmälningar om ifrågasatt hets mot folkgrupp (se nedan).

Misstankar om olaga våldsskildring har under året varit föremål för utredning i ett ärende som gäller spridning av video- och DVD-filmer med sexuellt våld eller tvång. Åtal har under året väckts i fyra fall med anledning av den utredningen (se nedan avsnittet 2.5).

Vidare har förundersökning inletts rörande brott mot anonymitetsskyddet i ett fall (dnr 3746-07-30), brott mot tystnadsplikt i ett fall (dnr 8331-07-30) och brott mot efterforskningsförbudet i två fall (dnr 4981-07-31 och 8156-07-30).

En förundersökning har också inletts rörande brott mot lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden (föreskriftslagen). Förundersökningen avsåg underlåtenhet att till Radio- och TV-verket ange ansvarig utgivare för en webbplats. Förundersökningen lades emellertid ned sedan det visat sig att det förelegat tveksamheter i frågan huruvida webbplatsen hade grundlagsskydd (dnr 3041-07-30).

Två förundersökningar rörande hets mot folkgrupp som inleddes under år 2006 har lagts ned under året bl.a. eftersom preskription inträtt (dnr 2556-06-30 och 3437-06-30). Justitiekanslern har vidare beslutat att inte väcka åtal med anledning av en förundersökning som inleddes år 2006 rörande brott mot tystnadsplikt.

2.2 ÅTGÄRDER MOT RASISTISK BROTTSLIGHET

Av andelen inkomna ärenden har 155 avsett anmälningar om hets mot folkgrupp. Förra året var den siffran 153.

Av de sammanlagt 13 fall i vilka Justitiekanslern har beslutat att inleda förundersökning under året avser sex ärenden misstanke om hets mot folkgrupp (år 2006 – 9 ärenden). Det kan också konstateras att 149 anmälningar om hets mot folkgrupp inte har föranlett någon åtgärd från Justitiekanslerns sida. Som tidigare har de främsta skälen till detta varit att de anmälda yttrandena inte har bedömts vara brottsliga eller att Justitiekanslern inte har varit behörig åklagare därför att yttrandena har framförts i ett medium som inte omfattas av tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen.

Under året har två förundersökningar rörande hets mot folkgrupp som inleddes under år 2006 lagts ned (dnr 2556-06-30 och 3437-06-30) bl.a. eftersom preskription hade inträtt. Inget åtal för tryck- respektive yttrandefrihetsbrottet hets mot folkgrupp har väckts under året. Inte heller har Justitiekanslern överklagat någon dom på området.

2.3 ÅTGÄRDER I ÄRENDE AVSEENDE HETS MOT HOMOSEXUELLA

Sammanlagt tio anmälningar angående misstanke om hets mot homosexuella har inkommit under år 2007. En förundersökning inleddes men lades så småningom ned på grund av att det inte gick att styrka att åtalspreskription inte hade inträtt. Inget åtal har väckts.

Högsta domstolen har i en dom i november 2007 ogillat ett åtal avseende yttrandefrihetsbrottet hets mot folkgrupp som avsett bl.a. hets mot homosexuella (se punkten 2.5).

2.4 VERKSAMHETENS UTVECKLING

Såsom angavs i de två föregående årens redovisningar är det svårt att för närvarande ange några särskilda trender eller utvecklingslinjer när det gäller ärendena angående hetsbrotten. Det allmänna intrycket, som består, är att den övervägande delen anmälningar avser material med ett allmänt främlingsfientligt innehåll. En del anmälningar avser sådana publiceringar som tar specifikt sikte på en grupps religiösa tillhörighet, främst den judiska eller den muslimska. Ett fåtal anmälningar (10) har avsett angrepp riktade mot homosexuella. Intrycket är att denna fördelning har varit ungefär densamma de senaste åren och att någon utveckling i den ena eller andra riktningen inte kan skönjas. Årets siffror ger i vart fall inte underlag för någon annan slutsats. Justitiekanslern följer som tidigare noga utvecklingen och avser att återkomma i saken om någon mer bestämd trend kan urskiljas.

2.5 RÄTTEGÅNGAR

I årsredovisningarna för 2005 och 2006 redogjordes för en rättegång vid Norrköpings tingsrätt där Justitiekanslern hade åtalat en person för yttrandefrihetsbrottet hets mot folkgrupp. Åtalet avsåg dels hets mot romer, dels hets mot homosexuella (dnr 1961-04-35 och 3775-04-35). Den tilltalade dömdes av Norrköpings tingsrätt för yttrandefrihetsbrottet hets mot folkgrupp både i den del av målet som avsåg hets mot romer och i den del som avsåg hets mot homosexuella. Efter överklagande ogillade Göta hovrätt i dom den 12 april 2006 (mål B 3017-05) åtalet i dess helhet. Justitiekanslern överklagade domen till Högsta domstolen, som i dom den 7 november 2007 fastställde hovrättens domslut (mål B 2115-06).

Under år 2006 väckte Justitiekanslern åtal vid Gävle tingsrätt mot en person för hets mot folkgrupp genom spridning av en tröja med ett påtryckt hakkors (dnr 4379-05-35). Hakkorssymbolen hade påförts tröjan med screentrycksteknik. Gävle tingsrätt biföll åtalet genom dom den 16 juni 2007 (mål nr B 1547-06). Påföljden bestämdes till fängelse en månad. Domen överklagades inte.

Justitiekanslern har under året väckt åtal vid Stockholms och Karlstads tingsrätter rörande brottet olaga våldsskildring (dnr 5254-05-35). Åtalen avser utomlands producerade video- och DVD-filmer innehållande sexuellt våld som tillhandahållits i butiker i Stockholm, Örebro och Charlottenberg.

3 SKADESTÅND

3.1 ALLMÄNNA UPPGIFTER

Ärenden i balans från 2006	1 026 (2005 – 916)
Inkomna ärenden 2007	2 491 (2006 – 2 111)
Antal ärenden att handlägga 2007	3 517 (2006 – 3 027)
Avgjorda ärenden 2007	2 181 (2006 – 1 999)
Balans till 2008	1 336 (varav 58 rättegångar)

Av de under året inkomna ärendena har skadeståndsärendena utgjort ca 28,5 procent.

3.2 ERSÄTTNING VID FRIHETSINSKRÄNKNING M.M.

Av inkomna skadeståndsärenden gällde 1 325 (2006 – 1 187) ersättning vid frihetsinskränkning. Frihetsinskränkingsärendena har utgjort ca 15,2 procent av det totala antalet ärenden som har kommit in till myndigheten. Under året har 1 312 ärenden om ersättning vid frihetsinskränkning avgjorts (2006 – 1 150). Justitiekanslern har i 1 176 ärenden beslutat att ersättning ska betalas (2006 – 1 025), medan anspråken i övriga fall har lämnats utan bifall.

Under budgetåret har ca 31,6 mnkr inkl. ränta betalats ut i ersättning enligt reglerna om ersättning vid frihetsinskränkning. Det har skett från anslaget 4:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m. Motsvarande siffra för år 2006 var 27,4 mnkr. Kostnaderna har alltså ökat med ca 4,2 mnkr jämfört med närmast föregående budgetår. Det kan här nämnas att 44 ärenden under året föranlett utbetalningar av belopp överstigande 100 tkr (2006 – 30).

För att försöka behandla likartade fall lika har Justitiekanslern, som nämnts i tidigare årsredovisningar, ställt upp vissa beloppsmässiga riktlinjer när det gäller lidandeersättning. Normalbeloppet för lidande är för närvarande 20 000 kr för den första månaden och 15 000 kr för följande månader.

Ersättningen för arvoden till advokater i dessa ärenden uppgick 2007 till ca 1,8 mnkr och var i stort sett oförändrad i förhållande till 2006 (ca 1,6 mnkr).

Under budgetåret 2007 har Justitiekanslern efter rekvisition betalat ut 695 tkr till Rikspolisstyrelsen. Detta avser ersättningar enligt 8 § lagen (1998:714) om ersättning vid frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder, dvs. ersättning för person- och sakskador vid laglig våldsanvändning.

Ersättning för utgifter för livränta som har rekviderats av Statens Pensionsverk har under 2007 uppgått till 213 tkr.

I den följande tabellen redovisas totala ersättningsbelopp m.m. för de tre senaste åren.

År	Antal ink. ärenden	Utbetalt belopp tkr	Varav ombuds-kostnader tkr	Under året avslutade ärenden	Antal ärenden där ersättning utbetalats
2005	1 159	29 896	1 371	1 033	927
2006	1 187	27 456	1 581	1 150	1 025
2007	1 325	31 604	1 817	1 312	1 176

Under året har fyra ärenden om ersättning vid frihetsinskränkning föranlett rättegång sedan den skadelidande inte har godtagit Justitiekanslerns beslut i skaderegleringsärendet. I ett ärende har skadeståndstalan väckts direkt vid domstol. Motsvarande siffra för år 2005 och 2006 var fyra respektive fem ärenden.

3.3 ERSÄTTNING ENLIGT SKADESTÅNDSLAGEN M.M.

Under året har 1 166 skadeståndsanspråk inkommit som avser annat än ersättning vid frihetsinskränkning. Justitiekanslern har samtidigt under året avslutat 869 ärenden av motsvarande slag. Av dessa avser 761 ersättningsanspråk grundade på skadeståndslagen, 54 anspråk grundade på främst personuppgiftslagen samt sju anspråk grundade på åsidosättande av EG-rätten.

I tolv skadeståndsärenden (år 2006 – 11 ärenden) har talan väckts vid domstol mot staten sedan sökandena inte godtagit Justitiekanslerns ställningstagande i skaderegleringsärendet. Till detta ska läggas 22 skadeståndskrav som väckts direkt vid domstol utan föregående skadereglering här.

Det anförda illustreras till viss del i nedanstående tabell.

År	Antal ink. skadestånds-ärenden (ej frihets-inskr.)	Antal ärenden som föranlett rättegång sedan den skadelidande inte godtagit JK:s beslut	Antal ärenden där rättegång inletts utan föregående prövning hos Justitiekanslern
2005	865	9	13
2006	889	11	16
2007	1 166	12	22*

* Mellan några av dessa mål föreligger samband.

Under året har 37 rättegångar avseende skadestånd avslutats. I åtta ärenden har förlikning träffats och i lika många har skadestånd dömts ut. I de resterande fallen har käromålen återkallats eller ogillats.

I de nu nämnda rättegångarna ingår även sådana som avser ersättning vid frihetsinskränkning m.m., varav en rättegång angående återkrav av sådan ersättning.

Principiellt intressanta ärenden

I de s.k. Unibet-målen vid Eskilstuna tingsrätt vill två utländska spelbolag få fastställt att staten är skadeståndsskyldig mot dem med hänvisning till att lotterilagen i vissa delar strider mot gemenskapsrätten. Högsta domstolen fann i ett beslut under året bl.a. att spelbolagen saknade rätt att föra en talan som syftade till abstrakt normprövning samt att bolagen inte kunde få vissa yrkanden om provisoriskt rättsskydd beviljade i förhållande till sin fastställetsetalan. Handläggningen av målen fortgår vid tingsrätten (dnr 3920-03-45).

Två rättegångar pågår vid Stockholms tingsrätt respektive Nacka tingsrätt angående statens skadeståndsansvar för att alkohollagens regler om privatinförsel av alkohol har stått i strid med gemenskapsrätten. Staten har efter EG-domstolens dom i mål C-170/04 Rosengren medgett att en överträdelse av gemenskapsrätten har skett men bestrider att skadeståndsskyldighet har uppkommit (dnr 2214-05-45 och 3446-06-45).

Vid Stockholms tingsrätt pågår en rättegång där Tidningsföretaget Metro begär skadestånd för att staten genom vissa ändringar i lagen om skatt på annonser och reklam fr.o.m. den 1 januari 2006 har utgett ett nytt oanmält stöd till Metros konkurrenter. I november 2007 avslog tingsrätten en ny begäran om provisoriskt rättsskydd från Metros sida (dnr 4937-06-45).

Den rättegång som avser Svenska Filminstitutets avslag på ett filmbolags ansökan om produktionsstöd handläggs fortfarande vid Stockholms tingsrätt (dnr 33-99-45).

I en rättegång där staten krävs på skadestånd med anledning av ett påstått handläggningsfel i Regeringsrätten meddelade Högsta domstolen den 22 november 2007 en mellandom med innebörden att staten inte är skadeståndsskyldig med anledning av det inträffade. Frågan prövades med beaktande av artikel 6 i Europakonventionen. Målet pågår alltjämt vid Högsta domstolen (dnr 1365-02-45).

Den rättegång som gällde en talan mot staten vid Stockholms tingsrätt med krav på skadestånd på grund av att de – numera ändrade – svenska bestämmelserna om uppskov med reavinst vid försäljning av privatbostäder stod i strid med gemenskapsrätten avslutades under året sedan talan hade återkallats (dnr 6022-06-45).

Den rättegång som gäller ett skadeståndsanspråk till följd av regeringens felaktiga bemyndigande till Finsk-svenska gränsälvskommissionen att föreskriva vissa förbud och begränsningar rörande fiske handläggs fortfarande i Högsta domstolen. Ärendet gäller ett av regeringen begånget fel och rör frågan om enskildas rätt till skadestånd till följd av felaktiga normgivningsbeslut med de kausalitetsresonemang som hänger samman med denna frågeställning. Målet är färdigberett för avgörande (dnr 6465-06-45 och 6466-06-45).

Det s.k. salmonellamålet, där Justitiekanslern har väckt en regresstalan i Stockholms tingsrätt mot Svenska Lantmännen, färdigbereddes under året för avgörande i Högsta domstolen beträffande den principfråga om statens regressrätt som har hänskjutits dit särskilt (dnr 2948-03-5).

Flera rättegångar pågår i Stockholms respektive Ystads tingsrätt rörande statens skadeståndsansvar till följd av påstådda brister i notifieringsförfarandet till EU med anledning av bl.a. nya nationella föreskrifter. De ifrågasatta föreskrifterna avser djurskydd (höns och räv) samt lotterier (spelautomater) (dnr 6786-07-45, 7024-07-45, 7025-07-45, 2856-07-45, 2290-07-45 och 7377-06-45).

I två rättegångar meddelade Högsta domstolen under året avgöranden i fråga om skadeståndskrav mot staten rörande ideell skada på grund av kränkningar av Europakonventionen. Den första domen meddelades den 4 maj 2007 (NJA 2007 s. 295) och gällde skadestånd enligt artikel 5.5 i konventionen p.g.a. en överträdelse av artikel 5.3. Det andra avgörandet meddelades den 21 september 2007 och rörde skadestånd p.g.a. en överträdelse av artikel 8.1 i konventionen. Genom avgörandena klargjorde Högsta domstolen räckvidden av den möjlighet till ideellt skadestånd som genom NJA 2005 s. 462 infördes i svensk rätt. Det förstnämnda avgörandet var föranlett av en av Stockholms tingsrätt särskilt hänskjuten fråga. Rättegången i det målet handläggs fortfarande i tingsrätten (dnr 199-99-45 och 2559-00-45).

Två f.d. läkare väckte under året en talan i Attunda tingsrätt mot staten med krav på skadestånd under påstående att de bl.a. under en straffrättslig process och en förvaltningsprocess under åren 1984-1991, som slutade med att de förlorade sina läkarlegitimationer, utsattes för ett flertal fel och försummelser och att samhället alltjämt utsätter dem för sådana fel och försummelser genom att inte ”vidta rättelse”. Staten har bestritt kraven och gjort gällande bl.a. att merparten av de påstått skadeståndsgrundande handlingarna är preskriberade (dnr 3038-07-45).

Justitiekanslern meddelade den 11 oktober 2007 ett principiellt beslut rörande ersättningsnivåerna vid Justitiekanslerns skadereglering i sådana fall av långsam handläggning som har inneburit en kränkning av artikel 6 Europakonventionen och därmed medfört skadeståndsansvar för ideell skada. Under åberopande av bl.a. Europadomstolens praxis konstaterade Justitiekanslern att ersättningsnivåerna bör vara lägre än vad som tidigare har antagits (dnr 5416-06-40).

3.4 ALLMÄNT OM UTVECKLINGEN

Antalet inkomna skadeståndsärenden år 2007 är något högre än tidigare år. Det beror till stor del på att vissa anspråk med liknande grund har förekommit i stor utsträckning. Här kan särskilt nämnas sådana ersättningskrav som gäller av Tullverket beslagtagna alkohol samt ett antal ersättningsanspråk till följd av påstådd åsiktsregistrering i Säkerhetspolisens register. Det kan inte iaktas någon trend när det gäller antalet ersättningsanspråk som har bifallits. Antalet inledda rättegångar har ökat något sedan tidigare år. Någon skillnad kan inte iaktas vad gäller den utsträckning som käromålen har bifallits respektive ogillats eller förlikning har ingåtts. År 2007 ingick Justitiekanslern ett något mindre antal förlikningar jämfört med föregående år (åtta jämfört med fjorton år 2006, nio år 2005 och fem år 2004). Justitiekanslern har under året inte anlitat utomstående ombud i något nytt ärende.

3.5 REDOVISNING AV UTBETALADE SKADESTÅND M.M.

De ärenden enligt lagen om ersättning vid frihetsinskränkning där Justitiekanslern har beslutat om ersättning har redovisats ovan.

Justitiekanslern har i övriga skadeståndsärenden under året beslutat om ersättning i 168 fall. Justitiekanslern har därvid uppdragit åt någon annan myndighet att ombesörja utbetalning av den tillerkända ersättningen med sammanlagt ca 19,4 mnkr (år 2006 – 9,4 mnkr och år 2005 – 2,3 mnkr) exklusive ränta.

Från anslaget 4:13 har under 2007 betalats ut ersättning för övriga skadestånd med ca 17 tkr. Under året har ingen ersättning enligt 14 § förordningen (1995:1301) om handläggning av skadeståndsanspråk mot staten utbetalats från detta anslag.

Vissa ekonomiska uppgifter om den processuella verksamheten redovisas nedan i avsnitt 4. Uppgifterna avser till stor del skadeståndsärenden.

4 ÖVRIGA RÄTTEGÅNGAR

Rättegångar i ärenden angående tillsyn, tryck- och yttrandefrihet, skadestånd samt integritet redovisas under respektive avsnitt. Här redovisas alltså andra slags rättegångar, bl.a. avtalstvister och äganderättstvister.

4.1 ALLMÄNNA UPPGIFTER

Ärenden i balans från 2006	20 (2005 – 24)
Inkomna ärenden 2007	0 (2006 – 6)
Antal ärenden att handlägga 2007	20 (2006 – 30)
Avgjorda ärenden 2007	3 (2006 – 10)
Balans till 2008	17

Av de under året inkomna ärendena har övriga rättegångar utgjort 0 procent.

Vissa ekonomiska uppgifter (anslaget 4:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.)

Kostnader i samband med statens rättegångar har uppgått till sammanlagt ca 600 tkr (2006 – 5,3 mnkr). Härav utgör kostnaderna för ombudsarvode i mål där Justitiekanslern har anlitat advokat 461 tkr (5,1 mnkr under 2006). Justitiekanslern kan fr.o.m. budgetåret 2000 uppdra åt den myndighet som berörs av en dom eller ett beslut att ombesörja att ersättning för statens kostnader för ombud i rättegången utbetalas till Justitiekanslern.

Justitiekanslerns kostnader för förundersökning i brottmål har uppgått till ca 7 tkr.

4.2 VISSA MÅL

Staten genom Justitiekanslern är som nämnts i tidigare redovisningar svarande i flera mål anhängiga vid Gällivare, Luleå, Lycksele och Östersunds tingsrätter angående bättre rätt till andel i lappskatteländ m.m. Tre av målen har förlikats under året. Inget av de övriga målen har ännu avgjorts i sak.

5 INTEGRITET

Ärenden i balans från 2006	77 (2005 – 28)
Inkomna ärenden 2007	1 326 (2006 – 1 223)
Antal ärenden att handlägga 2007	1 403 (2006 – 1 251)
Avgjorda ärenden 2007	1 336 (2006 – 1 173)
Balans till 2008	67 (varav 46 rättegångar)

Av de under året inkomna ärendena har integritetsärendena utgjort ca 15,2 procent.

Justitiekanslerns uppgifter inom detta verksamhetsområde regleras i lagen (1998:150) om allmän kameraövervakning, kreditupplysningslagen (1973:1173), inkassolagen (1974:182) och den upphävda datalagen (1973:289).

När myndigheter expedierar beslut enligt de nämnda lagarna ska en kopia av besluten överlämnas till Justitiekanslern, som får överklaga sådana beslut för att ta till vara allmänna intressen.

Justitiekanslern har således av statsmakterna ålagts att ta till vara allmänna intressen och att medverka till att lagarna i fråga inte får en sådan tillämpning att berättigade integritetsintressen sätts åt sidan.

Under 2007 inkom 1 326 (2006 – 1 223) ärenden till Justitiekanslern. Antalet inkomna ärenden har därmed ökat med 8,4 procent jämfört med föregående år. Ökningen hänför sig till ärenden om allmän kameraövervakning, vilka har ökat med nästan 8,7 procent. Förklaringen till denna ökning är att antalet ansökningar till länsstyrelserna om tillstånd till allmän kameraövervakning har ökat.

Justitiekanslern har under året överklagat 27 (2006 – 31) beslut av länsstyrelser. Dessa ärenden avsåg bl.a. flygplatser (två ärenden), bryggor, väntrum (tre ärenden), rastplatser (två ärenden), en taxibil, läktare (två ärenden), centralt belägna gator och torg (tre ärenden), en gångtunnel och bussar i linjetrafik.

Under året avslutades 18 (2006 – 19) rättegångar i ärenden rörande allmän kameraövervakning. I tolv av dessa mål bifölls Justitiekanslerns överklagande. I ett mål återkallades överklagandet.

6 RÄTTSHJÄLP

6.1 ALLMÄNNA UPPGIFTER

Ärenden i balans från 2006	90 (2005 – 113)
Inkomna ärenden 2007	2 200 (2006 – 2 420)
Antal ärenden att handlägga 2007	2 290 (2006 – 2 533)
Avgjorda ärenden 2007	2 239 (2006 – 2 440)
Balans till 2008	51 (varav 19 rättegångar)

Av de under året inkomna ärendena har rättshjälpsärendena utgjort ca 25,2 procent.

Justitiekanslerns uppgifter inom detta verksamhetsområde regleras i 45 § rättshjälpslagen (1996:1619), 8 § lagen (1996:1620) om offentligt biträde samt lagen (2005:73) om rätt för Justitiekanslern att överklaga vissa beslut. I DVFS 2005:1 finns föreskrifter och allmänna råd om att domstolar och vissa andra myndigheter ska lämna uppgift till Justitiekanslern om beslut rörande rättshjälp m.m.

Under år 2007 har Justitiekanslern överklagat beslut i 66 ärenden (2006 – 75). 14 överklaganden (2006 – 21) har avsett ersättning av allmänna medel till offentliga försvarare eller rättshjälpsbiträden.

Under året avslutades 74 rättegångar i ärenden rörande rättshjälp. I 51 av dessa ärenden bifölls Justitiekanslerns överklagande helt eller delvis. Av dessa avsåg 22 ersättning till offentliga försvarare eller rättshjälpsbiträden. Flera överklagade ärenden har avsett ersättning till mer än en advokat.

Justitiekanslern har förelagts att yttra sig i egenskap av motpart i 101 ärenden (2006 – 108).

7 ÖVRIGA ÄRENDESLAG

Verksamhetsområdet Övriga ärendeslag innefattar ärenden som redovisas under ärendegrupperna Justitiekanslerns egen verksamhet, remisser, Justitiekanslerns uppgifter i vissa ärenden av arbetsrättslig art och uppdrag från regeringen.

7.1 ALLMÄNNA UPPGIFTER

Ärenden i balans från 2006	59 (2005 – 62)
Inkomna ärenden 2007	317 (2006 – 351)
Antal ärenden att handlägga 2007	376 (2006 – 413)
Avgjorda ärenden 2007	316 (2006 – 347)
Balans till 2008	60

Av de under året inkomna ärendena har de som hört till Övriga ärendeslag utgjort ca 3,6 procent.

7.2 JUSTITIEKANSLERNS EGEN VERKSAMHET

Under ärendegruppen Justitiekanslerns egen verksamhet registreras ärenden som rör organisation, budget, personal, lokaler, utlämnande av handlingar, arkivfrågor och information. Totalt har 139 ärenden registrerats under 2007, varav 55 ärenden gäller information om verksamheten.

7.3 REMISSER

Under året har 84 remisser inkommit och Justitiekanslern har avgett 78 remissvar. 21 remissärenden fanns i balans vid årets slut.

Av remissvaren har fem återgetts på Justitiekanslerns hemsida under år 2007. Dessa avsåg följande.

Betänkandet Ytterligare rättssäkerhetsgarantier vid användandet av hemliga tvångsmedel m.m. (SOU 2006:98)

Inställda huvudförhandlingar i brottmål II – sjunde promemorian från Domstolsverkets arbetsgrupp för processrättsliga frågor

Departementspromemorian Skadestandsfrågor vid kränkning (Ds 2007:10)

Betänkandet Summa summarum – en fristående myndighet för utredning av anmälningar om brott av poliser och åklagare? (SOU 2007:5)

Tryck- och yttrandefrihetsberedningens betänkande Ett nytt grundlags-skydd för tryck- och yttrandefriheten? (SOU 2006:96)

7.4 UPPDRAG FRÅN REGERINGEN

Under år 2007 har inga uppdrag från regeringen avslutats.

Ej avslutade regeringsuppdrag

År 1997 gav regeringen Justitiekanslern i uppdrag att företräda staten i frågor som kan uppkomma med anledning av försäljningen av statens aktier i SAKAB (dnr 1137-97-90). Enligt avtalet kan vissa anspråk göras gällande under 99 år från försäljningstidpunkten. Avtalet är således av långvarig art.

Under år 2003 fick Justitiekanslern ett regeringsuppdrag att företräda Sverige i möten inom de internationella oljeskadefonderna (dnr 1983-03-90). Justitiekanslern har under år 2007 företrätt Sverige vid tre möten.

Under år 2004 fick Justitiekanslern ett ärende överlämnat från regeringen avseende ersättning av statsmedel för skada och olägenhet till följd av en konvention mellan Sverige och Norge om renbetning (dnr 2048-04-90). Justitiekanslern har haft kontakter med den sameby som begär ersättning i ärendet med stöd av konventionen och lämnat ett förlikningsförslag. Förslaget har förkastats och samebyn har väckt talan mot staten vid Luleå tingsrätt i saken. Stämning har ännu inte utfärdats. I likartade ärenden angående andra samebyar har förlikning träffats under år 2006 sedan talan först väckts mot staten i domstol (dnr 5686-05-45, 5687-05-45 och 5688-05-45).

Enligt regeringsbeslut den 1 mars och 26 maj 2007 handlägger Justitiekanslern skadeståndskrav från två egyptiska medborgare som avvisades från Sverige år 2001. Enligt besluten får Justitiekanslern, om han bedömer det lämpligt, gå ut över vad som följer av skadeståndsrätten. Under det gångna året har det bl.a. hållits två möten med egyptiernas ombud (dnr 1883-07-90 och 4380-07-90).

8 REDOVISNING AV KOMPETENSFÖRSÖRJNING M.M.

Myndighetens verksamhetsområde är mycket brett och arbetet vid myndigheten är av kvalificerat slag. Arbetet ställer krav på att juristerna har mycket hög kompetens. De nu anställda juristerna vid myndigheten svarar väl mot detta krav. Byråcheferna har lång och kvalificerad erfarenhet från bl.a. domstolsarbete. Av föredragandena är sju assessorer och har alltså ansetts lämpliga för domartjänstgöring. En föredragande har rekryterats på grund av sin särskilda kompetens inom EG-rätten och en har särskild kompetens inom skatterätten.

Myndigheten har fyra beredningsjurister. Dessa är notariemeriterade och mycket väl kvalificerade för sina uppgifter.

Vid anställningar strävar Justitiekanslern efter att vidmakthålla en jämn könsfördelning och en balanserad åldersstruktur samt att uppnå en kompetens bland de anställda som svarar mot myndighetens kvalificerade uppgifter och breda verksamhetsområde. Justitiekanslern har i samråd med de anställda utarbetat en jämställdhets- och mångfaldsplan och en handlingsplan för tillgänglighet. Det bedöms inte finnas några skillnader mellan mäns och kvinnors möjligheter till utveckling och befordran inom myndigheten. Något behov av åtgärder från myndighetens sida finns därför inte i detta avseende.

Några problem med att rekrytera jurister eller annan personal med lämplig bakgrund till myndigheten har tidigare inte funnits. Det senaste året har det dock blivit svårare att rekrytera domarutbildade jurister (assessorer). Tillgången på sådana har minskat väsentligt. Justitiekanslern kan ersätta assessorerna med andra erfarna jurister, men rekryteringen fordrar betydande eftertanke och viss ansträngning. Det bedöms dock att det under de närmaste åren inte ska behöva uppkomma några betydande rekryteringsproblem eller problem att behålla kvalificerad personal vid myndigheten.

Vidtagna åtgärder och måluppfyllelse för 2007

Myndighetens mål för kompetensförsörjningen 2007 har varit att vidmakthålla kompetensen bland de anställda. Vid utgången av 2007 var 12 kvinnor och 12 män anställda vid myndigheten. En notarie anställs av Domstolsverket och tjänstgör hos Justitiekanslern i sex månader. Myndighetens kompetensförsörjning (åldersstruktur, könsfördelning och rörlighet) framgår av nedanstående tabell.

Kompetensnivå	Åldersstruktur (födelseår)	Kön	Rörlighet (anställningsår)
JK och byråchefer	1947-1962	2 K 3 M	1992-2003
Övrig personal	1945-1981	10 K 9 M	1977-2007

Redovisning av mål för 2008 och för 2009 - 2010

Det övergripande målet är att myndigheten ska ha skickliga medarbetare som trivs med sitt arbete.

Årliga utvecklingssamtal med medarbetarna lägger grunden för planering av både individuell kompetensutveckling och myndighetsgemensam utbildning.

Under 2008 planerar myndigheten att utnyttja de s.k. TA-medlen för att göra en gemensam resa. Myndigheten kommer också att prioritera individuell kompetensutveckling och friskvård.

I myndighetens jämställdhets- och mångfaldsplan anges bl.a. att Justitiekanslern ska beakta att personalsammansättningen så långt som möjligt speglar samhällets etniska mångfald.

Myndigheten kommer även fortsättningsvis i rekryteringsannonser att upplysa att Justitiekanslern erbjuder en arbetsplats som utmärks av en strävan att vara fri från diskriminering och ge lika möjligheter för alla.

Sjukfrånvaro m.m.

De anställdas totala sjukfrånvaro redovisas i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden. Vidare redovisas långtidssjukfrånvaro (60 kalenderdagar) i förhållande till total sjukfrånvaro och sjukfrånvaro fördelad på kön. Sjukfrånvaro fördelad på ålder redovisas inte med hänsyn till att uppgifterna kan hänföras till enskilda individer (se ESV Cirk 2003:3).

Sjukfrånvaro	2007 (%)	2006 (%)
Totalt	3,03	2,11
Långtidssjukfrånvaro (60 kalenderdagar) i förhållande till total sjukfrånvaro	0	69,42
Kvinnor	2,40	3,45
Män	3,76	0,72

För att förebygga ohälsa i arbetet har anslagits bidrag med 150 kr per person och månad att användas till friskvård.

9 KOMMENTARER

I den inledande verksamhetsöversikten och i avsnitten 1 – 8 har verksamheten och dess resultat redovisats. Det har i huvudsak skett ansvarsområde för ansvarsområde. Redovisningen ger underlag för en bedömning av i vilken mån verksamhetsmålen har uppfyllts. Målen framgår av verksamhetsöversikten. I detta avsnitt kommenteras verksamhetsresultaten och graden av måluppfyllelse från ett mer övergripande perspektiv, varjämte det görs en del anmärkningar och reflektioner i övrigt kring verksamheten.

Ärendeutvecklingen

Under år 2007 har antalet *inkomna* ärenden på nytt ökat jämfört med tidigare år. Ökningstakten har dock avstannat. Antalet inkomna ärenden ökade från 8 371 år 2006 till 8 722 år 2007 (+ 351). Ökningen hänför sig detta år huvudsakligen till skadeståndsärendena (+ 380) och tillsynsärendena (+ 110). Om man räknar bort de relativt nytillkomna rättshjälpsärendena blir ökningen av inkomna ärenden något mer markant (6 522 mot 5 951 år 2006, 5 111 år 2005, 4 567 år 2004, 4 130 år 2003, 3 713 år 2002, 3 733 år 2001 och 3 999 år 2000). Antalet inkomna ärenden har ökat på fem år med 2 809 eller med drygt 75 %. Räknar man in samtliga ärenden är ökningen på dessa fem år nästan 135 %.

Ökningen hänför sig alltså detta år i första hand till skadeståndsärendena och tillsynsärendena. Även yttrandefrihetsärendena har ökat något, från 471 till 489, liksom integritetsärendena (mest kameraövervakning), från 1 223 till 1 326. Rättshjälpsärendena har minskat från 2 420 till 2 200. Antalet nya rättegångar om skadestånd har ökat något, från 27 föregående år till 34 år 2007. Att märka i övrigt är att antalet lagstiftningsremisser har minskat något till 84 mot 88 förra året.

Som framgår av verksamhetsöversikten har antalet ärenden som var *oavgjorda* vid utgången av år 2007 på nytt ökat betydligt jämfört med den utgående balansen föregående år, från 1 449 till 1 739. Det är tredje året i rad som det har skett en markant uppgång i fråga om antalet balanserade ärenden. Målet att minska ärendebalansen har således inte kunnat uppnås, tvärtom. Detta beror mest på den ökande ärendetillströmningen – avverkningen ökade med 228 under året – men också på en ganska hög personalomsättning där vakanser inte alltid kunde fyllas i tillräckligt god tid.

En så omfattande avverkning av ärenden som detta år – drygt 8 400 och nästan 6 200 om man bortser från rättshjälpsärendena – ställer mycket stora krav på medarbetarna och organisationen. Det rör sig om i genomsnitt nästan 470 ärenden per handläggare (f.n. 3 byråchefer, 9 föredragande, 4 beredningsjurister, 1 notarie och kanslichefen), varvid är att märka dels att kanslichefens tilldelning är relativt begränsad, dels att myndigheten har uppnått full styrka först i slutet av året. Arbetsbelastningen är utan tvekan för hög. Situationen har dock förbättrats i slutet av året genom att det nu inte finns några vakanser och genom att en ny föredragande har anställts. En viss nedarbetning av balanserna har därmed kunnat påbörjas.

Bland de oavgjorda ärendena ingår – förutom vissa ärenden som förts till

rättegång – fem ärenden som är äldre än två år och som avser klagomål eller anspråk från enskilda. Enligt ett särskilt verksamhetsmål borde alla sådana ärenden vara avgjorda. Detta verksamhetsmål har alltså inte fullt ut kunnat uppnås, men läget vad gäller gamla ärenden får ändå anses gott. Under år 2008 kommer de gamla ärendena att fortsatt prioriteras med sikte på att bara enstaka ärenden från år 2006 – förutom rättegångar – ska finnas kvar den 1 juli.

Det helt övervägande antalet ärenden i den utgående balansen har kommit in under år 2007. Antalet oavgjorda ärenden som är äldre än ett år, dvs. som kom in före den 1 januari 2007, var 406. Motsvarande siffra föregående år var 271 och året dessförinnan 249. Här rör det sig alltså om en ganska markant försämring. 70 av de 406 ärendena rör rättegångar (80 år 2006). Vid en jämförelse med föregående år kan konstateras att åldersstrukturen i den utgående balansen detta år har försämrats. De ärenden som är äldre än ett år är sålunda relativt sett fler än föregående år (drygt 23 % mot knappt 19 % 2006, drygt 21 % 2005, knappt 27 % 2004 och drygt 27 % året dessförinnan).

Handläggningstider

Handläggningstiderna för ärenden kan naturligtvis inte i sig ses som ett mått på kvaliteten i verksamheten. Däremot är de i viss mån ett mått på effektiviteten. I tabell 3 finns en redovisning av handläggningstiderna beträffande samtliga typer av ärenden. Redovisningen visar att de genomsnittliga handläggningstiderna för den tyngsta ärendegruppen, nämligen skadestånd, har minskat under år 2007 jämfört med 2006 (166 dagar jämfört med 184 år 2005 och 164 år 2004). För ärendegruppen tryck- och yttrandefrihet har de genomsnittliga handläggningstiderna gått upp ganska markant (ca 45 dagar mot 32 år 2006 och 27 år 2004). För tillsynsärendena har handläggningstiderna minskat rejält (till 39 dagar mot 45 år 2006, 62 år 2005 och 76 år 2004). Men detta beror i huvudsak på att tillströmningen har ökat mycket och att de flesta av klagomålen har besvarats med vändande post utan att någon granskning har inletts. Med hänsyn till resursläget har det varit nödvändigt att hantera tillsynsärendena på det sättet, även om det är otillfredsställande med en mycket snabb och ofta närmast automatisk avverkning.

Den sammantagna genomsnittliga handläggningstiden var 61,6 dagar mot 45 dagar föregående år. Detta är ett medelvärde. Ett medianvärde torde i och för sig vara mer rättvisande men har inte gått att beräkna automatiskt.

Handläggningskostnader

Inte heller handläggningskostnaden per ärende kan ses som ett mått på kvaliteten. Däremot är även denna kostnad ett mått på effektiviteten. Handläggningskostnaden per ärende är något högre än föregående år efter att dessförinnan ha minskat betydligt under två år. År 2005 minskade sålunda kostnaden jämfört med 2004 från ca 3 900 till ca 2 980 kr. År 2006 minskade den till ca 2 530 kr per ärende, medan den under 2007 har gått upp till 2 659 kr (22 389 616 : 8 419). Bortser man från rättshjälpsärendena – som alltså är nya sedan 2005 – var kostnaden år 2007 ca 3 622 kr per

ärende mot ca 3 600 kr år 2006 och ca 3 850 kr år 2005.

Under året minskade kostnaderna för anlitade advokater markant jämfört med föregående år, från 5,3 mnkr till 0,6 mnkr (1,2 mnkr under år 2004). Detta är en följd av att advokater anlitas i allt mindre utsträckning.

Kvalitet

Kvaliteten i verksamheten har högsta prioritet och får anses genomgående mycket hög. På grund av nödvändiga prioriteringar har det dock inte heller detta år varit möjligt att bedriva remissarbetet med så höga ambitioner som vore önskvärt. Endast ett fåtal remisser har kunnat behandlas så omsorgsfullt som i och för sig vore rimligt att förvänta sig av en juridisk expertmyndighet som Justitiekanslern. Även tillsynsarbetet har, som ovan framgått, bedrivits med alltför låga ambitioner. Därvid bortses dock från det projekt angående krogvakter som bedrevs under året och som gav en del både intressanta och oroväckande resultat.

I sina resultatredovisningar för tidigare budgetår har Justitiekanslern framhållit svårigheterna att mäta kvaliteten i verksamheten. Detta gäller fortfarande. Det har att göra med att kvalitet i stor utsträckning handlar om måluppfyllelse och att målen för verksamheten är så utformade att graden av uppfyllelse i de flesta fall inte kan mätas. Visserligen kan det anges några kriterier som delvis har med kvalitet att göra, men inget av dem utgör något tillförlitligt mått. Det gäller exempelvis sådana kriterier som andelen skaderegleringsbeslut som godtas av sökanden och andelen rättegångar som vinnas. Att dessa båda kriterier inte fungerar hundra procentigt som kvalitetsmått framgår redan av de övergripande målen för verksamheten. Sålunda syftar skaderegleringsverksamheten inte främst till att göra sökanden nöjd. Och vissa rättegångar bör föras fram till dom även om risken för förlust är påtaglig.

Som nämndes i årsredovisningen för 2004 har Justitiekanslern försökt ta fram relevanta mätbara mål för myndigheten med hjälp av en konsult. Slutsatsen blev dock, tyvärr, att det knappast går att hitta några relevanta mål utöver de som anges redan i dag.

Kvalitetsarbetet hos en myndighet som Justitiekanslern måste därför bedrivas i huvudsak med inriktning på kriterier som inte är omedelbart mätbara, t.ex. *att* besluten ska vara juridiskt riktiga och begripliga för dem som de angår, *att* all ärendehantering ska präglas av konsekvens såväl materiellt som processuellt, *att* personer som kommer i kontakt med myndigheten ska så långt det är rimligt uppleva sig rättvist och korrekt behandlade *och att* prioriteringen mellan olika ansvarsområden och uppgifter ska vara väl avvägd. Ett kvalitetsarbete med inriktning på sådana kriterier har bedrivits hos myndigheten även under år 2007, främst genom interna seminarier men också genom kontinuerliga diskussioner under hand. Som har nämnts i tidigare årsredovisningar har vissa förändringar genomförts framför allt i fråga om inriktningen på tillsynsverksamheten. Syftet är att denna verksamhet på sikt ska bli ännu mindre styrd av anmälningar och sålunda mer beroende av egna initiativ. Detta torde öka den samlade nyttan av tillsynen.

Mål, resultat och utveckling i övrigt

Effektmålen för Justitiekanslerns verksamhet har kortfattat angetts i avsnittet Verksamhetsöversikt. Det går dock inte att med utgångspunkt i dessa mål mäta resultatet av verksamheten. Effekterna av de beslut som fattas i enskilda ärenden kan på kort sikt knappast skönjas men kan i ett längre tidsperspektiv visa sig ha stor räckvidd. Under 2007 liksom föregående år har Justitiekanslern prioriterat åtgärder mot rasistiska framställningar, dock utan några påtagliga resultat detta år i form av nya åtal. En redovisning av dessa insatser har lämnats i avsnitt 2.2. Liksom när det gäller andra verksamhetsområden går det emellertid knappast att nu bedöma vilka effekter som har uppnåtts när det gäller kampen mot denna typ av tryck- och yttrandefrihetsbrott.

Mera allmänt kan det hävdas att en bieffekt av insatserna på det tryck- och yttrandefrihetsrättsliga området är att rättspraxis utvecklas och att klarare gränser dras mellan vad som är brottsligt resp. inte brottsligt.

När det gäller *prioriteringar* bör i första hand framhållas att satsningen på tillsyn har fortsatt med ett flertal inspektioner och en relativt hög prioritering av ärendeförteckningarna. Under hela året har dessutom den veckovisa mediebevakningen fortsatt. Denna verksamhet påbörjades år 2003 på prov. Den har bedömts så pass värdefull – även om den sker i liten skala – att den numera bedrivs permanent.

Justitiekanslern avser att även fortsättningsvis prioritera systemtillsyn.

För *personalförsörjningen* har löneutvecklingen inom framför allt rättsväsendet stor betydelse. Myndigheten är starkt beroende av tillgången på kompetent personal. Byråchefer och föredragande rekryteras nästan uteslutande bland jurister med domarbakgrund och Justitiekanslern måste för att klara kompetensförsörjningen kunna konkurrera med marknadsmässiga löner. Assessorer har dock blivit en bristvara de senaste åren, och även med en generös lönesättning kan man numera inte räkna med att alla föredragande ska vara domarutbildade. Detta är inte heller nödvändigt, men när andra jurister rekryteras måste den skicklighet och erfarenhet som assessorerna besitter kompenseras med exempelvis specialistkunskaper om inte den samlade kvaliteten ska försämrats.

Under de senaste åren har personalsammansättningen breddats och en förnying har skett. Numera arbetar sex jurister som inte är assessorer på myndigheten, en föredragande, fyra beredningsjurister och notarien. Breddningen har fallit mycket väl ut, även om beredningsjuristerna behöver tilldelas något mindre avancerade arbetsuppgifter än föredragandena. Rekryteringen inom kategorin beredningsjurister erbjuder för närvarande inte några problem.

När det gäller *information, medier o.d.* kan konstateras att mediebevakningen av myndigheten var något mindre intensiv under år 2007 jämfört med 2006. Ett betydande medieintresse har dock ägnats åt bl.a. det ärende där två

egyptiska medborgare kräver ersättning för en felaktig utvisning, ett antal ärenden om övervakningskameror, tillsynsärendet avseende krogvakter, ett par åtal för våld i dataspel resp. våldspornografi samt ett beslut med kritik mot Migrationsverket för dess hantering av hemliga uppgifter i känsliga verkställighetsärenden. Även ett ärende om beslag av en dator hos en journalist och ett skadeståndsmål med koppling till det s.k. styckmordet år 1984 har väckt ganska stor uppmärksamhet.

Det kan noteras att justitiekanslern personligen under året intervjuades av radio eller TV vid 75 tillfällen mot 126 år 2006, 70 år 2005, 12 år 2004, 35 år 2003 och 18 år 2002.

Även i övrigt är intresset från allmänheten och företrädare för olika samhällssektorer stort när det gäller Justitiekanslerns arbete. Informationsverksamheten är därför relativt omfattande och tar sig många olika uttryck. Företrädare för myndigheten medverkar i relativt stor utsträckning i utbildningsinsatser av olika slag. Bedömningen är att informationsverksamheten fyller ett betydande samhällsbehov och att den därför inte bör hållas tillbaka. I viss mån kan informationsbehovet tillgodoses genom att myndighetens hemsida utvecklas. Så skedde under framför allt år 2004 men har inte skett i någon nämnvärd grad sedan dess. Ett beslut har dock fattats om en modernisering och utveckling av hemsidan. Förhoppningsvis kan detta ske under år 2008.

Antalet på hemsidan refererade avgöranden har minskat något efter att tidigare ha ökat år från år. Antalet år 2007 var 63 mot 78 år 2006, 68 år 2005, 64 år 2004, 60 år 2003, 44 år 2002, 36 år 2001 och 24 år 2000.

När det gäller *utbyte med andra länder* kan främst noteras ett möte för de nordiska ländernas "statsadvokater" som hölls på Island. Åtskilliga studiegrupper från bl.a. Kina, Indonesien, Malaysia och Tyskland besökte Justitiekanslern för att få information om verksamheten.

Förändringar av betydelse

Den viktigaste förändringen under året var att det genomfördes en ny organisation för myndigheten. Den innebär en utökad specialisering genom en indelning i tre enheter, Allmänna enheten, Yttrandefrihets- och förvaltningsenheten samt Processenheten. Varje enhet leds av en byråchef och består därutöver av tre handläggare och en eller två beredningsjurister. Den nya organisationen trädde i kraft den 2 april 2007 och medförde bl.a. en betydande omflyttning, inklusive en flytt bort från de tillfälliga lokalerna i Hebbeska huset.

Arbetet med ombyggnaden av Birger Jarls torn avslutades i början av år 2007 efter att ha påbörjats drygt ett år tidigare. Samtidigt har det genomförts en omfattande ombyggnad och renovering i Överkommissariens hus. De nya lokalerna stod klara i februari 2007. Inflyttning skedde i slutet av den månaden och lokalerna invigdes senare av justitieminister Beatrice Ask. Det är med stor glädje som vi har tagit våra nya och renoverade lokaler i anspråk.

Genom ett förstärkt anslag har myndigheten fått möjlighet att rekrytera ytterligare en föredragande, något som var nödvändigt och som förhoppningsvis kan innebära att balanserna kan minskas under år 2008 utan kvalitetsförsämringar i verksamheten.

Sammanfattande bedömning

Den övergripande bedömningen är att de verksamhetsmål som i regleringsbrevet är kopplade till myndighetens olika ansvarsområden väsentligen har uppnåtts. Sålunda är kvaliteten i verksamheten fortsatt hög även om vissa ansvarsområden ibland tyvärr blir eftersatta och ambitionerna stundtals måste sänkas. Särskilt tillsynen och remissarbetet blir eftersatta.

Det mest negativa är att ärendebalanserna har ökat väsentligt för tredje året i följd. Arbetsbelastningen har varit så hög under det gångna året att det inte har varit möjligt att öka avverkningstakten. Den förstärkning som har kunna ske på handläggarsidan är därför mycket välkommen.

Antalet ärenden som är över två år gamla är även detta år mycket litet (fem förutom rättegångar och vissa uppdrag). Antalet ärenden som är över ett år gamla har däremot ökat väsentligt, en trend som måste brytas. Åldersstrukturen på ärendena måste ändå anses i huvudsak tillfredsställande.

År 2008 inleds med ett tråkigt läge när det gäller ärendebalanser. En ljusning kan dock skönjas genom att vi sedan några månader kan arbeta med full bemanning och genom att en förstärkning dessutom har skett på handläggarsidan. Medarbetarna är dock fortfarande alltför ansträngda och arbetstiderna önskat långa.

Kompetensförsörjningen har inte skapat några stora bekymmer, även om myndigheten liksom andra märker att det – jämfört med efterfrågan – är underskott på assessorer. Trivseln på myndigheten är mycket god trots det ansträngda arbetsläget. Trycket på myndigheten tycks fortsätta att öka genom ärendetillväxten, mediebevakningen och intresset från allmänheten. Trenden i fråga om belastning kan dock förhoppningsvis brytas under år 2008.

Bilaga

TABELL 1 utvisande inkomna, avgjorda och balanserade ärenden för år 2007							
Ärenden angående	Balans fr 2006	Ink 2007	Ink 2006	Summa 1	Avgjorda 2007	Balans till 2008	Summa 2
Tillsyn	124	1 899	1 789	2 023	1 858	165	2 023
Anmälan från mynd	1	5	28	6	3	3	6
Anmälan från enskild	101	1 578	1 446	1 679	1 532	147	1 679
Initiativärenden	15	10	16	25	16	9	25
Granskningsärenden	1	201	204	202	201	1	202
Rättegångar	1	0	0	1	0	1	1
Inspektion	0	6	4	6	6	0	6
Ansvarsnämnd	1	37	49	38	37	1	38
Oklara yrkanden	4	62	42	66	63	3	66
Yttrandefrihet	40	489	471	529	486	43	529
Tryckfrihet	19	247	276	266	245	21	266
Radioansvarighet	10	238	189	248	227	21	248
Video	0	0	3	0	0	0	0
Band	3	3	3	6	6	0	6
Rättegångar	8	0	0	8	7	1	8
Övrigt	0	1		1	1	0	1
Skadestånd	1 026	2 491	2 111	3 517	2 181	1 336	3 517
Skadeståndslagen	583	941	808	1 524	761	763	1 524
Ers v frihetsinskr	311	1 325	1 187	1 636	1 312	324	1 636
Övriga skadest	67	58	78	125	54	71	125
EU-ärenden	6	7	3	13	8	5	13
Rättegångar	57	44	32	101	43	58	101
Återkrav frih	2	1	3	3	3	0	3
Säkerhetskontroll	0	115	0	115	0	115	115
Övriga rätteg	20	0	6	20	3	17	20
Integritet	77	1 326	1 223	1 403	1 336	67	1 403
Datalagen	0	9	3	9	9	0	9
Kreditupplysn	0	7	4	7	7	0	7
Inkassolagen	0	43	52	43	43	0	43
TV-övervakn	40	1 240	1 133	1 280	1 259	21	1 280
Rättegångar	37	27	31	64	18	46	64
Övrigt	59	317	351	376	316	60	376
JK:s egen verksamhet	31	139	170	170	146	24	170
Advokater	8	69	65	77	71	6	77
Remisser	15	84	88	99	78	21	99
Uppdrag fr regeringen	2	5	0	7	3	4	7
Generalklausulen	0	0	0	0	0	0	0
Skrivelse t regeringen	1	1	2	2	1	1	2
Rättegångar	2	19	26	21	17	4	21
Rättshjälp	90	2 200	2 420	2 290	2 239	51	2 290
Rättshjälp, ersättn	21	2 033	2 238	2 054	2 053	1	2 054
Begäran om yttrande	42	101	108	143	112	31	143
Rättegångar	27	66	74	93	74	19	93
SUMMA	1 436	8 722	8 371	10 158	8 419	1 739	10 158
Makulerade		50	55	50	50	0	50
SUMMA TOTALT	1 436	8 772	8 426	10 208	8 469	1 739	10 208

Balansen från 2006 överensstämmer inte med Justitiekanslerns årsredovisning 2006 eftersom händelser i ett antal ärenden diarieförts i efterhand.

TABELL 2 utvisande under vilka år de till 2008 balanserade ärendena inkommit

Ärenden angående	1993/2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	Summa
Tillsyn					1		19	145	165
anmälan från mynd							1	2	3
anmälan från enskild							13	134	147
initiativärenden							5	4	9
granskningsärenden								1	1
rättegångar					1				1
inspektion									
ansvarsnämnd								1	1
oklara yrkanden								3	3
Yttrandefrihet						1	3	39	43
tryckfrihet							2	19	21
radioansvarighet							1	20	21
video									
band									
rättegångar						1			1
Skadestånd	6		1	4	4	8	299	1 014	1 336
skadeståndslagen						4	256	503	763
ers v frihetsinskr							6	318	324
övriga skadest						1	26	44	71
EU-ärenden							1	4	5
rättegångar	6		1	4	4	3	10	30	58
återkrav frih									
säkerhetskontroll								115	115
Övriga rätteg	3	2	2	4	3	3			17
Integritet				1	1	5	13	47	67
datalagen									
kreditupplysn									
inkassolagen									
TV-övervakn								21	21
rättegångar				1	1	5	13	26	46
Övrigt	1				2	5	7	45	60
JK:s egen verksamhet						5	6	13	24
advokater								6	6
remisser								21	21
uppdrag fr regeringen	1				1			2	4
generalklausulen									
skrivelse t regeringen					1				1
rättegångar							1	3	4
Rättshjälp						1	7	43	51
Rättshjälp, ersättning								1	1
Begäran om yttrande							6	25	31
Rättegångar						1	1	17	19
SUMMA	10	2	3	9	11	23	348	1 333	1 739

Tabell 3 visar den genomsnittliga handläggningstiden

ÄRENDEGRUPP	ANTAL AVGJORDA ÄRENDEN	HANDLÄGGNINGS- TID I DAGAR
Tillsyn		
2005	1 101	62,64
2006	1 746	44,72
2007	1 858	39,55
Tryck- och yttrandefrihet		
2005	529	26,89
2006	475	31,66
2007	486	45,10
Skadestånd (varav frihetsinskr.)		
2005	1 810 Frihetsinskr. 1 033	163,79 Frihetsinskr. 79,63
2006	1 999 Frihetsinskr. 1 150	184,42 Frihetsinskr. 91,40
2007	2 181 Frihetsinskr. 1 312	165,77 Frihetsinskr. 91,13
Övriga rättegångar		
2005	2	280,50
2006	10	737,44
2007	3	655,33
Integritet		
2005	987	15,03
2006	1 173	7,70
2007	1 336	12,86
Advokatärenden		
2005	69	18,20
2006	63	36,94
2007	71	29,11
Remisser		
2005	109	61,41
2006	94	66,07
2007	78	64,87
Uppdrag från regeringen		
2005	3	438,67
2006	2	1 086,00
2007	*3	0,33
Rättshjälp		
2005	1 877	6,29
2006	2 440	11,36
2007	2 239	11,99

* De tre avslutade ärendena avser alla rapporter från möten med de Internationella oljeskadefonderna. Den korta handläggningstiden förklaras av att ärendena registreras i samband med att rapporterna från mötena expedieras.

Finansiella dokument

Justitiekanslerns årsredovisning

2007

Resultaträkning
Balansräkning
Anslagsredovisning
Tilläggsupplysningar och Noter
Sammanställning över väsentliga uppgifter

RESULTATRÄKNING

(tkr)	Not	2007	2006
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		22 268	21 230
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	656	4 787
Intäkter av bidrag		330	390
Summa		23 255	26 408
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	2	-16 057	-15 866
Kostnader för lokaler	3	-3 282	-2 241
Övriga driftkostnader	4	-3 372	-7 901
Finansiella kostnader	5	-52	-11
Avskrivningar och nedskrivningar		-708	-353
Summa		-23 470	-26 373
Verksamhetsutfall		-216	34
Transfereringar			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag		31 708	27 631
Lämnade bidrag		-31 708	-27 647
Saldo		0	-16
Årets kapitalförändring	6	-216	19

BALANSRÄKNING

(tkr)	Not	2007-12-31	2006-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	7	24	85
Summa		24	85
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	8	1 022	16
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	9	1 513	621
Summa		2 535	637
Fordringar			
Fordringar hos andra myndigheter	10	125	200
Övriga fordringar	11	103	55
Summa		228	255
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	12	887	321
Upplupna bidragsintäkter		0	150
Summa		887	471
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	13	777	576
Summa		777	576
SUMMA TILLGÅNGAR		4 450	2 023
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Balanserad kapitalförändring	14	-1 709	-1 728
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		-216	19
Summa		-1 925	-1 709
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	15	2 518	508
Skulder till andra myndigheter	16	1 449	457
Leverantörsskulder		384	708
Övriga skulder	17	412	429
Summa		4 762	2 102
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	18	1 613	1 630
Summa		1 613	1 630
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		4 450	2 023

Redovisning mot anslag

Anslag (tkr)		Ingående överförings- belopp	Årets tilldelning enl. regl.brev	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överförings- belopp
	Not					
Uo 01 46:2 ap.1 Ramanslag Justitiekanslern	19	354	22 619	22 973	22 312	660
Uo 04 04:13 ap.1 Ramanslag Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	20	3 990	27 163	31 153	31 664	-511
Summa		4 344	49 782	54 126	53 976	150

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR OCH NOTER

(Belopp i tusental kronor där ej annat anges. Summeringsdifferenser kan förekomma p.g.a. avrundning).

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Justitiekanslerns redovisning följer god redovisningssed och årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna. Bokföringen följer förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna.

Efter brytdagen har fakturor överstigande 10 tkr bokförts som periodavgränsningsposter.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas egenutvecklade dataprogram, förvärvade licenser och rättigheter samt maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst 10 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år. Beloppsgränsen för förbättringsutgifter på annans fastighet är 75 tkr.

Avskrivningstid för förbättringsutgift på annans fastighet är 10 år när det gäller ombyggnad av Birger Jarls torn där Justitiekanslern har rätt att ingå hyresavtal med kontraktstid 10 år enligt regeringsbeslut 2005-03-17 Ju2004/10319/Å.

Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod och avskrivningen under anskaffningsåret sker från den månad tillgången tas i bruk.

Tillämpade avskrivningstider

3 år	Egenutvecklade dataprogram, licenser, rättigheter Datorer och kringutrustning Maskiner och tekniska anläggningar Förbättringsutgift på annans fastighet (t.o.m. 2004)
5 år	Inredningsinventarier Övriga kontorsmaskiner
10 år	Förbättringsutgifter på annans fastighet, ombyggnad av Birger Jarls torn

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till det belopp som de efter individuell prövning beräknas bli betalda.

Övriga omsättningstillgångar har tagits upp till anskaffningsvärdet enligt lägsta värdets princip.

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp.

Ersättningar och andra förmåner**Ledande befattningshavare / styrelseuppdrag**

	Lön
Justitiekansler Göran Lambertz	998
Inga styrelseuppdrag eller avtalade framtida åtaganden	

Anställdas sjukfrånvaro

Uppgifter om sjukfrånvaro, se sid 21 i resultatredovisningen.

Noter (tkr)

Resultaträkning

		2007	2006
Not	1 Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
	Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	68	0
	Ersättning för statens kostnader för ombud i rättegångar	564	4 738
	Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar	24	49
	Summa	656	4 787
Not	2 Kostnader för personal		
	Lönekostnader (exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	10 164	10 169
	Övriga kostnader för personal	5 893	5 697
	Summa	16 057	15 866
Not	3 Kostnader för lokaler		
	Lokalkostnader	3 282	2 241
	Summa	3 282	2 241
	<p>Kostnaderna för lokaler har ökat p.g.a. kostnader som uppkommit i samband med ombyggnad och inflyttning i nya lokaler i Birger Jarls torn. De nya, större lokalerna innebär vidare att hyreskostnaden har ökat.</p>		
Not	4 Övriga driftkostnader		
	Kostnader för advokater i samband med rättegångar	461	5 163
	Övriga driftkostnader	2 911	2 738
	Summa	3 372	7 901
Not	5 Finansiella kostnader		
	Räntekostnader avseende lån i Riksgäldskontoret	51	11
	Övriga finansiella kostnader	1	0
	Summa	52	11
Not	6 Årets kapitalförändring		
	Periodiseringsdifferenser	-917	-318
	Amortering lån	701	337
	Summa	-216	19

Balansräkning

	2007-12-31	2006-12-31
Not 7 Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
Ingående anskaffningsvärde	323	323
Årets anskaffningar	25	0
Summa anskaffningsvärde	348	323
Ingående ackumulerade avskrivningar	-238	-148
Årets avskrivningar	-86	-90
Summa ackumulerade avskrivningar	-324	-238
Utgående bokfört värde	24	85
Not 8 Förbättringsutgifter på annans fastighet		
Ingående anskaffningsvärde	329	313
Årets anskaffningar	1 066	16
Årets utrangeringar, anskaffningsvärde	-213	0
Summa anskaffningsvärde	1 182	329
Ingående ackumulerade avskrivningar	-313	-313
Årets avskrivningar	-60	0
Årets utrangeringar, avskrivningar	213	0
Summa ackumulerade avskrivningar	-160	-313
Utgående bokfört värde	1 022	16
Not 9 Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
Ingående anskaffningsvärde	1 356	1 325
Årets anskaffningar	1 458	425
Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-83	-394
Summa anskaffningsvärde	2 731	1 356
Ingående ackumulerade avskrivningar	-735	-864
Årets avskrivningar	-562	-263
Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	79	392
Summa ackumulerade avskrivningar	-1 218	-735
Utgående bokfört värde	1 513	621
Not 10 Fordringar hos andra myndigheter		
Fordran ingående mervärdesskatt	125	200
Summa	125	200
Not 11 Övriga fordringar		
Fordringar enligt domar	522	334
Värdereglering då dessa bedöms som osäkra	-422	-284
Fixkassa	3	5
Summa	103	55
	2007-12-31	2006-12-31

Not 12	Förutbetalda kostnader		
	Förutbetalda hyreskostnader	777	278
	Övriga förutbetalda kostnader	110	43
	Summa	887	321
Not 13	Avräkning med statsverket		
	Ingående balans	576	1 208
	<i>Avräknat mot statsbudgeten:</i>		
	Anslag	53 976	48 862
	<i>Avräknat mot statsverkets checkräkning:</i>		
	Inbetalningar SCR	5 901	7 543
	Transfereringar m.m.	-59 676	-57 037
	Utgående balans	777	576
Not 14	Balanserad kapitalförändring		
	Periodiseringsdifferenser	-1 709	-1 728
	Summa	-1 709	-1 728
Not 15	Lån i Riksgäldskontoret		
	Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.		
	Ingående balans	508	607
	Under året nyupptagna lån	2 711	238
	Årets amorteringar	-701	-337
	Utgående balans	2 518	508
	Beviljad låneram enligt regleringsbrev	4 000	4 000
Not 16	Skulder till andra myndigheter		
	Sociala avgifter	292	280
	Fastighetsverket, hyra kv 1 2008	777	0
	Övriga skulder till andra myndigheter	380	177
	Summa	1 449	457
Not 17	Övriga skulder		
	Personalens källskatt	393	427
	Övriga skulder	19	2
	Summa	412	429
Not 18	Upplupna kostnader		
	Upplupna semesterlöner och löner inklusive sociala avgifter	1 504	1 519
	Övriga upplupna kostnader	109	111
	Summa	1 613	1 630

Anslagsredovisning

Not 19 Justitiekanslern Uo 01 46:2 ap 1

Enligt regeringsbeslut 2007-12-06 Ju2007/10022/Å och Ju2007/9888/Å (delvis) har JK tilldelats ytterligare

1 mnkr, totalt tilldelade medel 22 619 tkr.

Enligt regleringsbrev för 2007 disponerar Justitiekanslern en anslagskredit på 649 tkr.

Not 20 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m. Uo 04 04:13 ap 1

Enligt regeringsbeslut 2007-06-20 Ju2007/5731/Å disponerar JK hela anslagssparandet.

Enligt regleringsbrevet disponerar Justitiekanslern en anslagskredit på 1 358 tkr

	2007	2006
<i>Ersättning till frihetsberövade m.m.</i>		
1. Ersättning för frihetsinskränkning	29 554	24 394
2. Frihetsinskränkning, ombudskostnader	1 817	1 581
3. Frihetsinskränkning, kostnad i samband med rättegång	20	1 278
4. Frihetsinskränkning, livränta efter rekvisition från SPV	213	203
<i>Skadestånd m.m. i andra fall</i>		
1. Skadestånd m.m. i övriga ärenden	17	0
2. Ombudskostnader i övriga ärenden	0	7
3. Kostnader i samband med statens rättegångar	600	5 380
4. Kostnader i samband med rättegång inför internationell domstol m.m.	0	0
5. Kostnad för förundersökning i brottmål	7	24
<i>Rättegångskostnader, ersättning från motpart</i>	-564	-4 759
	31 664	28 108

SAMMANSTÄLLNING ÖVER VÄSENTLIGA UPPGIFTER

(tkr)	2007	2006	2005	2004	2003
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	4 000	4 000	2 000	2 000	2 000
Utnyttjad	2 518	508	607	855	491
Kontokrediter Riksgäldskontoret (ej tillämpligt)					
Räntekonto Riksgäldskontoret (ej tillämpligt)					
Avgiftsintäkter					
<i>Avgiftsintäkter som disponeras</i>					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	0	0	0	0	10
Avgiftsintäkter	656	4 787	587	4 979	737
Anslagskredit					
Beviljad kredit anslag 01 46:2 ap 1	649	616	546	545	249
Utnyttjad	0	0	35	0	0
Beviljad kredit anslag 04 04:13 ap 1	1 358	1 058	0	458	2 429
Utnyttjad	511	0	0	0	1 761
Anslag					
<i>Ramanslag</i>					
Anslagssparande anslag 01 46:2 ap 1 varav in-tecknat	660 0	354 0	0 0	898 0	1 420 0
<i>Ramanslag</i>					
Anslagssparande 04 04:13 ap 1 varav in-tecknat	0 0	3 990 0	299 0	1 208 0	0 0
Bemyndiganden (ej tillämpligt)					
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st)	22	22	20	19	16
Medelantalet anställda (st)	22	22	20	19	16
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 032	1 182	1 055	1 031	1 057
Kapitalförändring					
Årets	-216	19	-492	-328	489
Balanserad	-1 709	-1 728	-1 236	-909	-1 398